

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Τότε ο Κάμιλλος, που είχε παραμείνει εξόριστος για πολύ καιρό στην Αρδέα εξαιτίας της λείας από τους Βήιους που δεν είχε μοιραστεί ακριβοδίκαια, έγινε αρχιστράτηγος αν και ήταν μακριά από αυτός ακολούθησε τους Γαλάτες καθώς έφευγαν: αφού τους εξολόθρευσε πήρε πίσω όλο το χρυσάφι. Αυτό επειδή ζυγίστηκε εκεί έδωσε το όνομα στην πολιτεία: ονομάζεται δηλαδή Πίσσυρο, επειδή το χρυσάφι ζυγίστηκε εκεί. Μετά από αυτή την πράξη επέστρεψε στην εξορία, απ' όπου όμως επέστρεψε αφού τον παρακάλεσαν.

.....

Εσύ αναζήτησε τα ίχνη (αυτού) του ανθρώπου, (σε) παρακαλώ, και με πάρα πολύ μεγάλη φροντίδα ή στείλ' τον στη Ρώμη ή φέρ' τον μαζί σου καθώς επιστρέφεις από την Έφεσο. Μη σε απασχολήσει πόσης αξίας άνθρωπος είναι (πόσο αξίζει). Γιατί έχει μικρή αξία, όποιος είναι τόσο τιποτένιος. Αλλά, εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου, τόσο οργίστηκε ο Αίσωπος, ώστε τίποτα δε θα μπορούσε να είναι πιο ευχάριστο σ' αυτόν παρά η επανάκτηση του δραπέτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.α. ius ⇒ iuri, ius
civitati ⇒ civitatis, civitatibus
hominem ⇒ homine, hominum
scelus ⇒ sceleri, scelera
recuperatio ⇒ recuperationem, recuperatione

β. is ⇒ eius, eos
quibus ⇒ cui, quae
hoc ⇒ huius, haec

γ. Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
parvi	minoris	minimi
gratum	gratius	gratissimum

2.α. Ενεστώτας: sequatur
Παρατατικός: sequeretur
Μέλλοντας: secuturus sit

Παρακείμενος: secutus sit
Υπερσυντέλικος: secutus esset
Συντ. Μέλλοντας: -

β. recepit ⇒ reciperes
dedit ⇒ dant
dicitur ⇒ dicetur
rediit ⇒ redibam
investiga ⇒ investigatu
mitte ⇒ mitti, missum iri
deduc ⇒ deducite
noli ⇒ noluisti
possit ⇒ potuissent

3.α. dictator: κατηγορούμενο στο Camillus:
υποκείμενο στο secutus est
civitati: έμμεσο αντικείμενο στο dedit
Romam: επιρρηματικός προσδιορισμός, αιτιατική που δηλώνει
κίνηση προς τόπο
Epheso: επιρρηματικός προσδιορισμός, αφαιρετική που δηλώνει
κίνηση από τόπο
preti: γενική της αξίας

β. “Ut nihil...fugitivi” : δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση, που εισάγεται με το σύνδεσμο ut, που γίνεται αντιληπτό ότι είναι συμπερασματικός, επειδή στην κύρια υπάρχει η δεικτική αντωνυμία tanto. Εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (possit), επειδή στην κύρια υπάρχει ο Παρακείμενος adfectus est, που λαμβάνεται ως αρκτικός. Σύμφωνα με την ακολουθία χρόνων δηλώνεται το σύγχρονο στο παρόν, αλλά νοηματικά, επειδή υπάρχει ιδιομορφία, μπορεί να θεωρηθεί ότι δηλώνεται το υστερόχρονο σε σχέση με την κύρια.

γ. noli spectare ⇒ ne spectaveris

4.α. “Noli...sit”: η δευτερεύουσα πρόταση είναι η quanti homo sit. Είναι ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση, που εισάγεται με το quanti και εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (sit), επειδή εξαρτάται από απαρέμφοτο αρκτικού χρόνου (spectare), το οποίο εξαρτάται από

το poli, που είναι επίσης αρκτικός χρόνος (Ενεστώτας). Σύμφωνα με την ακολουθία χρόνων εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν – μέλλον

Στον ευθύ λόγο τρέπεται σε ευθεία ερωτηματική και θα είναι : quanti homo est? (Αν θεωρηθεί ότι ο ομιλητής εκφράζει απορία, μπορεί να εκφέρεται και με υποτακτική ενεστώτα sit.

β. Cicero illum monebat ut hominem investigaret.

Η δευτερεύουσα ονομαστική βουλητική “ut hominem investigaret” εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού, επειδή το ρήμα της κύριας (monebat) που είναι το ρήμα εξάρτησης, βρίσκεται σε χρόνο παρατατικό, που είναι ιστορικός. Εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΜΕΤΑΒΑΣΗ